

Ευαισθησία, ευρηματικότητα και πρωτότυπη σκέψη

**Μπέκετ από την
OpenArts και το
Θέατρο Δέντρο
Σκηνοθεσία: Αθηνά
Κάσσιου
Παίζουν: Σταύρος
Λούρας, Κατερίνα
Λούρα**

Αυτή την πόλη που νεκρώνει να μην την κλαίμε, να τη χρησιμοποιούμε. Να χρησιμοποιούμε τα λείψανα των παλιών ή απλώς κλειστών λόγω κρίσης καταστημάτων, εργοστασίων, αποθηκών, ως εύφορο έδαφος για να φυτρώνουν νέες λειτουργίες και νέες ταυτότητες αυτών των χώρων. Δηλαδή, εμείς μόνο μ' αυτό που μπορούμε, με την παρουσία μας ως θεατές, οι καλλιτέχνες όμως με τη δράση τους. Η τριμελής ομάδα με διπλό όνομα, η Αθηνά Κάσσιου ως OpenArts και ο Σταύρος Λούρας και η Κατερίνα Λούρα ως Θέατρο Δέντρο βρήκαν ένα χώρο στην οδό Κωστή Παλαμά 12, σ' ένα κτήριο όπου υπάρχουν πολλά σημάδια νέκρωσης. Π.χ., μια πινακίδα στην οποία αναγράφεται «Ελεύθεροι Πολί...» και ένα πράσινο πουλί πετά (πέταξε) προς άγνωστη κατεύθυνση. Ποιος θυμάται τι όραμα, τι πρόγραμμα, τι πιστεύω στέγαζε ο χώρος; Απέναντι πεθαίνει ακόμα ένα κτήριο, όπου ακόμα διαβάζεται η ονομασία μιας παλιάς γνωστής κάποτε εταιρείας. Το διπλανό σπίτι μάς κοιτάει με τα τυφλά μάτια των παραθύρων με τα σαπισμένα παραθυρόφυλλα. Το πιο κατάλληλο εξωτερικό περιβάλλον για να παίξει κανείς Μπέκετ! Και το εσωτερικό περιβάλλον κάποιου εγκαταλελειμμένου καταστήματος υποβοηθά την παραγωγή, συμπράττει με τη σκηνοθεσία.

« Παρ' όλα αυτά δεν είμαστε τίποτε άλλο/ απ' όλα τούτα που έχουμε ξεχάσει... », λέει ο ποιητής. Κάθε φορά που έρχομαι σε επαφή, είτε ως θεατής είτε ως αναγνώστης είτε ως μεταφραστής [μου έτυχε κάποτε να μεταφράσω Μπέκετ από ελληνικά (!) σε ρωσικά (!) για μια ελληνική συμμετοχή σ' ένα ρωσικό θεατρικό φεστιβάλ] με μπεκετικά κείμενα, βιώνω ξανά τον θαυμασμό της πρώτης γνωριμίας με τον λόγο του. Μόνο που η αρχική άνευ όρων παράδοση στη γοητεία του λόγου του μετατράπηκε σε φοβερή περιέργεια για τον τρόπο με τον οποίο αυτός ο λόγος λειτουργεί. Ο Μπέκετ αφαιρεί από τη γλώσσα του κάθε τι άκαμπο ή -πιο πολύ- κάθε τι στέρεο, από το νοηματικό μέχρι το συντακτικό επίπεδο. Μ' αυτή τη ρευστοποιημένη γλώσσα, μ' αυτό τον λόγο που μοιάζει με κινούμενη άμμο, ο Μπέκετ επιδεικνύει τη ματαιότητα της

κάθε προσπάθειας να αποδώσουμε με λέξεις το παρελθόν, να αναβιώσουμε τις αναμνήσεις, να συγκρατήσουμε τον χρόνο. Ταυτόχρονα όμως αποδεικνύει τη σημαντικότητα τέτοιων προσπαθειών («παρ' όλα αυτά δεν είμαστε τίποτε άλλο/ απ' όλα τούτα που έχουμε ξεχάσει... »).

Στην «Τελευταία μαγνητοταινία του Κραπ» ο Μπέκετ τοποθετεί τον ήρωά του στην άκρη του παρόντος, στο τέρμα της ύπαρξης, στραμμένο αποκλειστικά στο παρελθόν. Ο Κραπ είναι η μορφοποιημένη προσπάθεια του ανθρώπου να καταγράψει, να θυμηθεί, να αναλύσει τα όσα έζησε αλλά

δεν υπάρχουν πια, να επικοινωνήσει με τον εαυτόν του που κάποτε υπήρχε. Η Αθηνά Κάσσιου και ο Σταύρος Λούρας δημιουργούν μια μορφή χωρίς καμιά προοπτική του μέλλοντος, μια φιγούρα με την πλάτη ακουμπισμένη στον τοίχο του τίποτα. Ως σκηνική μεταφορά των πιο πάνω λειτουργήσαν αποτελεσματικά η τοποθέτηση της φιγούρας σε αδιέξοδη γωνιά, ο χώρος με τα θλιβερά αποτυπώματα παρελθούσας ζωής, η απουσία σκηνικού, το ανελέητο φως. Η μελετημένη εξωτερική συμπεριφορά, η γλώσσα του σώματος, η έκφραση, το πρόσωπο του Σταύρου Λούρα εικονογραφούν τη μαγνητοφωνημένη αφήγηση από τα νιάτα, η θλίψη και η ποίηση από το παρελθόν σμίγουν με τον αυτοσαρκασμό και τη μετάνοια του τέλους, και όλα μαζί χρωματίζουν το κύριο μοτίβο της ματαιότητας.

Αν ο Σταύρος Λούρας παίζει κυρίως με το πρόσωπό του, η Κατερίνα Λούρα στο «Όχι Εγώ» δεν έχει πρόσωπο. Ούτε σώμα. Έχει μόνο... ή, μάλλον, είναι μόνο ένα στόμα. Υπάρχουν ηθοποιοί για τους οποίους αυτός ο περιορισμός μέσων θα ήταν καταστροφικός. Αλλά παρόλο που η Κατερίνα Λούρα είχε δώσει τόσο ενεργά σωματικές παραστάσεις, ίσως σαν καμιά και κανείς από τους συναδέλφους της δραματικούς ηθοποιούς, τώρα απαρνείται όλα τα άλλα εκφραστικά μέσα και με την ίδια λατρεία της φόρμας και την ίδια αποτελεσματικότητα μεταμορφώνεται σ' ένα όργανο λόγου, παράγει μόνο γλώσσα.

Υπάρχουν σκηνοθέτες που τα καταφέρνουν σε μικρούς χώρους και με ολιγομελείς ομάδες και αισθάνονται αμηχανία σε μεγάλες σκηνές και με πολυπρόσωπους θιάσους. Υπάρχουν άλλοι που θέλουν άπλα και πολυκοσμία, που μόνο με μνημειακές παραστάσεις νιώθουν να κάνουν θέατρο. Η Αθηνά Κάσσιου και άπλωνε τις παραστάσεις τις σε τεράστιους εξωτερικούς χώρους, έτσι που τρέχαμε και δεν φτάναμε να τα δούμε όλα, και μεγαθήρια ανέβαζε, όπως τον Σαίξπηρ και τον Τσέχοφ, αλλά να που μπορεί να δημιουργεί και θεατρικούς μικρόκοσμούς με τον ίδιο υψηλό βαθμό ευαισθησίας, ευρηματικότητας και πρωτότυπης σκέψης.

Νόνα Μολέσκη

nona.moleski
@philelefttheros.com

